



## Från Wiendeklaration 2003 till projekt Sundial 2008

### ★ Ge ditt stöd till FN:s narkotikakonventioner!

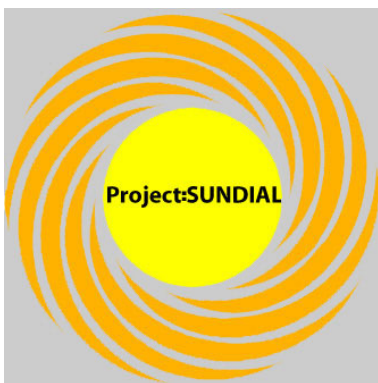
1998 deltog jag i den svenska regeringens delegation till UNGASS (United Nations General Assembly Special Session on Drugs), den fram till dess största generalförsamlingen om drogrelaterade frågor.

Under denna generalförsamling antogs bland annat den politiska deklARATIONEN och det finns skäl att påminna om innehållet i den

politiska deklARATIONEN i sin helhet och inte minst Artikel 19 där skrivningen lyder "... Vi förbinder oss att arbeta nära Förenta Nationernas drogkontrollprogram för att utveckla strategier i syfte att eliminera eller avsevärt reducera den illegala odlingen av kokabusken, cannabisplantan och opiumvallmon fram till 2008. Vi bekräftar vår beslutsamhet att mobilisera internationellt stöd för våra ansträngningar att uppnå dessa mål."

Om inte annat meddelas sker 2008 en utvärdering av vad som åstadkommit sedan 1998 och inför den 'återsamlingen' arbetar nu legaliseringsförespråkarna intensivt för att försöka underminera FN:s narkotikakonventioner, ett arbete som dom för övrigt bedrivit redan innan generalförsamlingen 1998 och också inför 'halvtids-redovisningen' 2003.

I egenskap av chef för HNN fick jag och mina kollegor under 2001 och 2002 klara och entydiga besked om att legaliseringsförespråkarna förberedde och tänkte använda 'halvtidsgenomgången' i Wien 2003 till att försöka förändra innehållet i FN:s narkotikakonventioner med det uttalade syftet att underminera restriktiv narkotikapolitik.



Med anledning av detta initierade vi på HNN i november 2002 en världsomspännande namninsamlingskampanj Wiendeklaration 2003 till stöd för innehållet i FN:s narkotikakonventioner, som sammantaget omöjliggör en legalisering av narkotika. Under knappa sex månader samlade vi in närmare 1,3 miljoner namnunderskrifter från världens alla hörn till stöd för FN:s narkotikakonventioner och därmed också en restriktiv narkotikapolitik.

Legaliseringsförespråkarna vilar inte på sina lagrar utan är fullt aktiva inför nästa UNGASS och därför är det, bland andra insatser, återigen dags för en ny namninsamlingskampanj till stöd för FN:s narkotikakonventioner och en restriktiv narkotikapolitik. Den här gången samordnas kampanjen från USA via projektet Sundial.

Jag uppmanar alla att ge sitt stöd till en restriktiv narkotikapolitik och FN:s narkotikakonventioner genom att skriva under det nya uppropet, Sundial, som du hittar på [www.ungassdrugs.org](http://www.ungassdrugs.org)

Torgny Peterson

### Framgångsrik kamp mot narkotikan

I USA har DEA (Drug Enforcement Administration) gjort ett flertal omfattande insatser i kampen mot narkotika. DEA bjuder den intresserade på några glimtar från arbetet 2006:

- I januari upptäcktes en nästan kilometerlång tunnel för, i första hand, marijuana-transporter mellan Tijuana i Mexico och Otay Mesa i Kalifornien.
- Träning av DEA-agenter för att bekämpa metamfetamin. För dig som arbetar inom polis- och tullmyndigheter kan det i sammanhanget vara intressant att ta del av DEA:s handbok, 'Rödboken', om 'uppröjning' i illegala laboratorier, 'Guidelines for the Cleanup of Clandestine Drug Laboratories', som du hittar på <http://www.dea.gov/resources/redbook.pdf>
- I mars beslagtogs hundratals förpackningar med bl a marijuanaglaserat "godis".
- I maj var de så dags för "Operation Twin Oceans" och ett stort beslag av kontanter (350 miljoner kronor) och 52 ton kokain. 100 personer greps.
- Efter 18 månaders intensivt arbete resulterade "Operation Somalia Express" i en total nedmontering av en organisation som smugglat mer än 25 ton khat från Afrikas Horn till USA.
- 14 augusti greps en av världens största knarkskurkar, Francisco Javier Arellano-Felix och sju andra personer av amerikanska kustbevakningen.

### ★ ECAD NYHETER

- DEA har under årens lopp producerat ett stort antal utställningar, bland annat "Target America: Opening Eyes to the Danger Drugs Cause", som i augusti visades på Chigao's Museum of Science and Industry. Över en kvarts miljon personer besökte utställningen i Chicago under de fyra månader den visades där.

### ★ ECAD:s medlemsstäder har aktivt deltagit i kampanjen Wiendeklaration 2003.

Några exempel: Staden Izhevsk, Ryssland, har överlämnat 50 000 underskrifter som representerar cirka 10 procent av stadens invånare. 30 000 underskrifter har kommit från Italien, 10 procent av hela Islands befolkning har skrivit under "Wiendeklaration 2003". En resolution antagen i Litauens parlament 18 mars 2003 konstaterar att

"Litauens Parlament ansluter sig till det grundläggande innehållet i WiendeklARATIONEN 2003 och har uppmanat frivilligorganisationer och allmänheten i Litauen att stödja deklARATIONEN".

Besök [www.ungassdrugs.org](http://www.ungassdrugs.org) och skriv under Petitionen! FN:s narkotikakonventioner behöver ditt stöd!

# Oviss Fries lämnar positiv drograpport

När nationella narkotikasamordnaren Björn Fries den 24 januari överlämnade sin årsrapport till folkhälsominister Maria Larsson (kd) så var det med lite dubbla känslor. Drogutvecklingen och flera siffror pekar åt rätt håll, men regeringen ska avveckla Mobilisering mot narkotika och Alkoholkommittén. "Vi har varit katalysatorer och lyft upp problemen. Jag hoppas inte att man begraver verksamheten i ett antal myndigheter", säger Fries till Drugnews.



Foto: mobilisera.nu

När Björn Fries – tidigare s-kommunalråd i Karlskrona – för fem år sedan utsågs till landets narkotikasamordnare var situationen mer dystert. På ett årtionde hade drogexperimenterandet nära tredubblats bland ungdomar, fler fastnade i tungt missbruk och missbruksvården hade skurits ned.

En narkotikakommision varnade för bristande samordning, politisk vilja och dålig prioritering på central, regional och lokal nivå. Man hade slagit sig till ro.

Sedan dess har mycket hänt. Drogssamordnare finns idag i över 200 kommuner, utbildade och stöttade av Mobilisering mot narkotika, delfinansierade av staten. Fries har rest landet runt och hållit hundratals tal. Alkohol- och narkotikahandlingsplaner har tagits fram och problemen debatteras på alla nivåer. Alkoholkommittén och Mobilisering mot narkotika har bedrivit uppmärksammade kampanjer.

Den så kallade Mobbens omdiskuterade miljonrullning på konferenser, seminarier och projekt, projekt, projekt - har hittills kostat 315 miljoner kronor sedan 2002, inklusive stora satsningar på forskning och metodutveckling.

Nu pekar flera siffror åt rätt håll, visar den rapport som Fries överlämnar. Allt färre skolelever i nian har provat narkotika och fler är helnykterister. Färre blir grava missbrukare och även narkotikarelaterad dödlighet har börjat minska.

- Visst är det en bättre situation idag och Sverige bör vara lite stolt över att få guldmal av FN för sin narkotikapolitik. Vi har nog varit en katalysator genom att lyfta fram problemen och få igång systemet igen. Men politiker har också skjutit till rätt mycket pengar, exempelvis i vård och prevention, säger Fries.

Samtidigt finns det brister. Tillgången på narkotika är stor och det behövs mycket bättre kontroll, behandling och stöd. - Det finns unga riskgrupper där man mår sämre och missbruk ökar. Både socioekonomiska faktorer och psykisk skörhet inverkar, och både de utsatta barnen och deras föräldrar behöver stöd, säger Fries och hänvisar till en rapport från Maria Ungdom där särskilt unga flickor har det svårt.

Mycket jobb återstår alltså. Han hoppas att nya borgerliga regeringen vill fortsätta med satsningarna. Men alliansen har alltså i budgeten flaggat för att Alkoholkommittén och Mobilisering mot narkotika med sammanlagt 20-talet tjänster ska avvecklas. Omformas i annan mer långsiktig verksamhet.

Hur detta ska ske är inte klart. Informella samtal förs inom regeringskansliet.

- Satsningen på alkohol- och narkotikafrågorna tar ju inte slut, men ska övergå i mer fast form än nuvarande projekt. Mer hur det blir är inte beslutat, säger Ralf Löfstedt, kansliråd på Socialdepartementet, till Drugnews.

Narkotikasamordnaren Björn Fries som understryker sitt goda förhållande med nya regeringen har ett förordnande tillsammans med Mobiliseringskansliet fram till årsskiftet.

- Jag vet inte vad som händer sedan. Men jag tror att ett självständigt ombud behövs även i framtiden som kan driva på och vara tumme i ögonen på beslutsfattare. För drogproblem behöver synliggöras, det är ingen fråga man vinner val på och missbrukare och deras anhöriga är inga starka grupper, säger Björn Fries.

Av Drugnews/SL

Rapporten finns att ladda ner <http://www.mobilisera.nu/upload/total.pdf>

## Positiva trender: ur rapporten

- Narkotika är en viktig fråga för människor i Sverige. Det visar de opinionsundersökningar som Mobilisering mot narkotika lät genomföra våren 2004 och hösten 2005. Tre av fyra anser att det är **mycket viktigt** att vi arbetar med narkotikaproblemet för att få ett bättre samhälle. Läger man till dem som anser att det är **ganska viktigt**, är det över nittio procent som anser att narkotika är ett viktigt område. Upps slutningen bakom den svenska narkotikapolitiken är stor: 84 procent av medborgarna tycker att såväl mål som inriktning är i stort sett riktiga. Flertalet önskar att man satsar på olika typer av förebyggande arbete.

- Det är förhållandevis **ovanligt** i vårt land att använda narkotika. Det visar Folkhälsoinstitutets nationella folkhälsoenkät - "Hälsa på lika villkor?" - som har genomförts vid två tillfällen, åren 2004 och 2005. Tolv procent av männen och 9 procent av kvinnorna i åldrarna 16-84 år uppger att de någon gång i livet provat hasch eller marijuana (livstidsprevalens). När det gäller mer närliggande erfarenhet uppger 2 procent av männen och 1 procent av kvinnorna att de använt dessa missbruksmedel de senaste tolv månaderna. För användning den senaste månaden före frågetillfället sjunker siffrorna till 1 respektive 0,4 procent.

*"Upps slutningen bakom den svenska narkotikapolitiken är stor: 84 procent av medborgarna tycker att såväl mål som inriktning är i stort sett riktiga."*

*Ur rapporten*

- Även om det vid **en europeisk jämförelse** är relativt få ungdomar som använder narkotika i Sverige, så har andelen unga i åldersintervallet 16 - 24 år som någon gång provat narkotika ökat under den senaste tioårsperioden. I den ungdomsundersökning som genomfördes under våren 2003 bland ett slumpmässigt urval 16 till 24-åringar uppgav 17 procent att de någon gång använt narkotika.

Över hälften av de tillfrågade ungdomarna ansåg att det var lätt att få tag på narkotika i närmiljön och knappt hälften kände någon som använde narkotika. Det var vanligast att ungdomar i storstäder upplevde närheten till narkotika som stor. Pubar/klubbar och bostadsområdet nämndes oftast som platser där det var lätt att få tag på narkotika.

- När det gäller narkotikaerfarenhet bland skolelever har vi **ett klart trendbrott**. De senaste årens svenska *skolundersökningar* visar en minskande erfarenhet av narkotika bland elever i årskurs nio. Livstidsprevalensen bland pojkar har sjunkit från 10 procent år 2001 till 7 procent år 2006 och bland flickor från 9 procent till 5 procent. 6 Ett varningstecken är dock att 4 respektive 3 procent av pojkarna och flickorna uppgav att de använt narkotika den senaste månaden. Detta brukar användas som en indikator på ett relativt aktuellt bruk. De siffrorna har tidigare varit lägre.

Se sidan 3

## Replik: Nya prioriteringsområden för ny svensk regering

Birgitta Göransson från Kriminalvårdsstyrelsen rycker ut till försvar för regeringsprojektet Mobilisering mot narkotika i en replik (6/12) på vår artikel (27/11) om vad den nya regeringen bör koncentrera sig på inom narkotikapolitiken. I själva verket bekräftar Birgitta Göransson vår kritik genom det hon inte skriver om: polisen. Vår huvudinvändning mot Mobiliseringen är att den i mycket liten utsträckning inkluderade polisens arbete i sina försök att samordna narkotikapolitiken. Vi menar att polisen är den enskilt viktigaste myndigheten i narkotikabekämpningen.

Narkotikamissbruket måste betraktas som ett epidemiskt fenomen. Av olika skäl är detta ett kontroversiellt påstående i Sverige, internationellt är det gängse att beskriva problemet så. När man ska bekämpa en epidemi gäller två saker: Man måste identifiera de drabbade och se till att de får vård eller hjälp och man måste förhindra nyrekryteringen. För båda dessa uppgifter är polisens insatser helt avgörande inom narkotikabekämpningen. När det gäller unga personer har polisen unika möjligheter att upptäcka missbruket tidigt för att helst undvika att de blir klienter hos Birgitta Göransson.

Det är utmärkt att det experimentella missbruket bland ungdomar tenderar att minska, även om det är en bra bit kvar till de mycket låga siffror vi hade vid början av 90-talet. Andra indikatorer pekar åt ett annat håll. Andelen narkotikamissbrukare på fängelserna ökar hela tiden och ligger nu en bra bit över 60 procent för dem som har strafftider över två månader. Vi är mycket bekymrade över narkotikaproblemet inom kriminalvården. Tyvärr verkar inte Birgitta Göransson vara det.

*Ove Rosengren, förbundsordförande*

*Per Johansson, förbundssekreterare*

*Gazal S. Amini, förbundsjurist*

*Riksförbundet Narkotikafritt Samhälle, RNS*

### Från sidan 2

- Under de senaste åren har undersökningar gjorts av gymnasieelevers drogvanor. År 2005 uppgav 17 procent av pojkarna och 13 procent av flickorna i årskurs två att de någon gång använt narkotika. När det gäller aktuell användning svarade 6 procent av pojkarna och 3 procent av flickorna att de använt narkotika de senaste 30 dagarna. Dessa värden är i stort sett **oförändrade** jämfört med år 2004. Det vanligaste är att man enbart använt cannabis.

- Också när det gäller *mönstrande unga män* har utvecklingen **vänt nedåt**. Mellan åren 1992 och 2002 tredubblades narkotikaerfarenheten – från knappt 6 procent år 1992 till 18 procent år 2002. Därefter har siffran sjunkit och var nere på drygt 13 procent år 2005. Erfarenheterna av anabola androgena steroider var betydligt ovanligare; 2,5 procent av de mönstrande uppgav att de någon gång hade använt sådana preparat.

- Det är svårt att få grepp om **det tunga eller mest problematiska missbruket**. Olika skattningar har gjorts under årens lopp av hur många individer som injicerar narkotika eller som tar narkotika dagligen eller så gott som dagligen, oavsett preparat. Den senaste skattningen gäller år 2003 och ligger på närmare 26 000 individer, vilket innebär en minskning i förhållande till perioden 2000-2002.

## Replik: Narkotikabekämpning bättre än sitt rykte

Riksförbundet för narkotikafritt samhälle (RNS) propagerar för hur narkotikafrågan bör tacklas (GP 27/11). Organisationen Mobilisering mot narkotika (MOB) sägs ha misslyckats. Den ska ha saknat kraftfull ledning, haft ett otydligt uppdrag och avvecklas därför av den nya regeringen.

Detta är fel. MOB skapades med tydligt uppdrag att mobilisera alla myndigheter att öka insatserna mot narkotikan. MOB skulle upphöra årsskiftet 2006/2007. Den nya regeringen har klokt nog inte avvecklat MOB direkt utan skaffat sig rådrum under 2007.

MOB har lyckats. Den har inte skapat en stor egen organisation för att ta över allas vårt ansvar. Ansvariga myndigheter (sjukvård, socialtjänst, kriminalvård) har mobiliserats att ihop med ideella krafter samverka i förebyggande insatser och behandling.

Arbetet har inte utgått från politisk vårdideologi utan från vetenskap och erfarenhet. Dolda missbrukare har synliggjorts. Nya metoder har lyfts fram. Kunskap om ny forskning har spridits.

RNS kräver ökad kontroll genom provtagning i skolor och vid vägar. Ökad kontroll är inte lösningen. Det prövades på 90-talet när man skrotade förebyggande insatser och behandling. Den politiken ledde till nedgångna missbrukare och att en ökad andel unga prövade narkotika.



I dag har andelen ungdomar som prövat narkotika sjunkit till 80-talets låga nivå. Utbudet av vård har ökat.

RNS säger att fängelserna skall göras narkotikafria. En självklarhet och ett viktigt mål för alla inom kriminalvården. Narkotikafrihet vill även missbrukarna ha om deras vilja att bryta med missbruket mobiliseras under fängelsetiden.

Gävleanstalten nämns av RNS som ett bra exempel för kriminalvården att ta efter. Detta visar författarnas begränsade utsikt. Gävle är inte alls unikt - vi jobbar likadant på en mängd anstalter och avdelningar över hela Sverige.

Kriminalvården har ökat kampen mot narkotikan. Sedan 2002 har cirka 10 000 narkomaner sökts upp på häktena och cirka 9 000 har fått någon form av behandling. Antalet narkotikahundar har ökat från 2 till 16. Kontrollinsatser och behandling måste vara i balans om de skall få effekt.

*Birgitta Göransson*

*nationell samordnare av kriminalvårdens narkotikainsatser*

## Noll ansökningar från svenska landsting om att starta sprututbytesverksamhet

Svenska landsting har visat noll intresse för att införa sprutprogram, rapporterar Världen idag. I varje fall åtta månader efter att riksdagen sa ja till sprutprogram där narkomaner kan få försees med gratis sprutor har inga ansökningar inkommit från landstingen om att starta sådana verksamhet.

Riksdagsbeslutet fick stöd av 192 riksdagsledamöter medan 86 röstade nej eller avstod från att rösta.

## Nyheter från Norge



Trondheim kommun leder ECAD:s norske nätverk under perioden 2007-2009

I höstas avslutade Bergen kommun sitt ordförandeskap i ECAD Norge - Nätverket *norske byer mot narkotika*. Den sista konferensen i Bergens regi genomfördes i oktober 2006 på

*Hurtigruten Nordlys*. Konferensens sakliga fokus var riktat mot de tyngsta missbrukare.

Psykiater Hans Olov Fekajer höll föredrag om avvänjning och psykiater Margunn Mo fokuserade på tvång och kvarhållande på institution.

Av tillfällighet sammanföll konferenspunkten med offentliggörandet av regeringens förslag till statsbudget för 2007. I det här sammanhanget fick deltagarna regeringens plan för missbruksområdet presenterad av Aina Strand från hälso- och socialdepartementet.

Under *Hurtigrutens* vistelse i Ålesund var en stadsvandring lagt in i programmet i denna vackra stad som efter den stora branden 1904 blev byggt upp igen i jugendstil.

Konferensen avslutades den 7 oktober med att Bergens kommunalråd för hälso- och socialfrågor Trude Drevland överlämnade en symbolisk stafettpinne till Trondheims Toralf Pedersen. "Stafettpinnen" symboliserar att Bergen kommun nu överlämnar ledaransvaret för nätverket *norske byer mot narkotika* till Trondheim kommun.

## Elva kommuner i satsning mot knark på krogen

Mobilisering mot narkotika har beslutat att stödja elva nya kommuner i arbetet mot narkotika i krog- och nöjesmiljöer.

Utvecklingsarbetet kommer att ske i Helsingborg, Hudiksvall, Norrköping, Norsjö, Sundsvall, Uppsala, Värmdö och Västerås samt de tre kommunerna Trollhättan, Vänersborg och Lilla Edet i samarbete.

Utvecklingsarbetet kommer att påbörjas under 2007 då varje kommun ska sätta samman en arbetsgrupp med representanter från kommun, polis och lokala krögare. Kommu-

nerna ska också utarbeta planer för hur tillgången på narkotika ska begränsas.

Mobilisering mot narkotika står för ett ekonomiskt startbidrag på 50 000 kronor per kommun (Trollhättan, Vänersborg och Lilla Edet ses i detta sammanhang som en kommun) och finansierar utbildning och utvärdering. Kommunerna får också kompetensstöd av personer som arbetat mot narkotika på krogen i Stockholm, Göteborg och Malmö.

*/Mobilisering mot narkotika*

*Våra europeiska samhällen har experimenterat med och utvärderat både tolerans och intolerans gentemot illegalt droganvändande och drogmissbruk. Det är våra reflektioner kring detta som styr oss mot icke-användning. Detta med hänsyn till våra medborgares väl.*



ECAD is Europe's leading organization promoting a drug free Europe and representing millions of European citizens. Drug dealing and drug abuse cause enormous problems in Europe. Nations and their citizens are affected by the consequences of drug abuse. ECAD member cities work to develop initiatives and efforts against drug abuse supporting the United Nations Conventions which oppose legalization and promote policies to eradicate drug abuse worldwide. Has your city joined ECAD?

## Marijuana och brott

*Hälften av dem som grips av polis misstänkta för brott medger att de rökt marijuana*

En brittisk undersökning från inrikesministeriet (Home Office) visar att hälften av alla som misstänks för kriminalitet (inklusive stölder, rån och misshandel) och så många som 57 procent av de unga brottslingarna medger att de rökt marijuana under den senaste månaden.

Resultatet pekar på att det finns allt fog för att ifrågasätta den brittiska regeringens beslut (2004) att 'nedklassificera' cannabis från klass B till klass C. Användningen av cannabis bland ungdomar har ökat kraftigt sedan det ödesdigra beslutet - tvärtemot vad många hävdade skulle ske. I och för sig krävs det ingen mer omfattande intellektuell utrustning för att inse att en accepterande attityd till cannabis medför ökad användning, ett faktum som många cannabisförespråkare gör sitt yttersta för att dementera.

Av samma undersökning framgår att marijuana används mer än någon annan illegal drog.

## ★ MERA FORSKNING!

Undersökningen omfattar 7 500 personer misstänkta för brott. Cirka 46 procent uppgav att de använt cannabis den senaste månaden och för de i åldersgrupperna 17-24 år hade 57 procent använt marijuana under den senaste månaden. 18 procent uppgav att det tagit heroin den senaste månaden, 15 procent crack och 10 procent kokain.

*Torgny Peterson  
/Motgiftgotland.nu*

**I korthet:** 18 januari omklassificerades *metamfetamin* i Storbritannien. Från att tidigare ha varit placerad i Class B 'tillhör' *metamfetamin* numera Class A.

European Cities Against Drugs  
ECAD, Stadshuset  
105 35 Stockholm, Sweden  
Tel. +46 850829363 Fax +46 850829466  
E-mail: [ecad@ecad.net](mailto:ecad@ecad.net)  
[www.ecad.net](http://www.ecad.net)

ECAD Regional Office in Russia  
[www.ecad.ru](http://www.ecad.ru)  
[zazulin@ecad.ru](mailto:zazulin@ecad.ru)

ECAD Regional Office in Latvia  
Tel. +371 6510591  
[www.ecad.riga.lv](http://www.ecad.riga.lv) [andrejs.vilks@rcc.lv](mailto:andrejs.vilks@rcc.lv)